

Megjelent Smith főbiztos XXI. jelentése.

A hitelügyi helyzet januárban súlyosabbá vált a frankügy miatt. — A Nemzeti Bank eredményess védekezése. — A magyar pénz szilárd.

Közzétették Smith Jeremiás népszövetségi főbiztos XXI. jelentését, amely az 1926 január 1-től 31-ig terjedő szanálási időszakról számol be.

Az újépítési kölcsönre lekötött bevételekből 299 598 000 000 korona folyt be, ami az 1925 évi januári bevételekkel szemben papirkoronában mintegy tízszeres csökkenést mutat.

Az állami összes bevételek az 1925-ik évi januáriakkal szemben papirkoronában mintegy 26 százalékkal csökkentek, tehát az előirányzatnak, hogy január hónap mérlege az előirányzott 58 millió aranykorona hiány helyett 1-1 millió aranykorona felesleggel zárul. A februári ideiglenes előirányzat 1,163 499 aranykorona hiányt tételez fel, míg az újépítési tervvel kapcsolatban készült előirányzat 3,300 000 aranykorona hiánnyal számol.

A főbiztos jelentése összeállítja az 1925—26. költségvetési év második felére előirányzott kiadásokat főlételek szerint s felhívja a figyelmet arra a nagy arányra, melyet az összes kiadásban a személyi kiadások és nyugellátások képviselnek. Ezek a kiadások az összes kiadások 56 százalékát foglalják le.

A jelen költségvetési év második felére a népszövetségi kölcsönből felszabadított összeggel együtt mintegy 73 millió aranykorona áll a kormány rendelkezésére beruházások céljára.

A jelentés itt felsorolja a beruházási terv ismert tételeit. A 73 millió aranykorona közel 30 millió aranykorona kamatot hoz és esetleg vissza is fog térülni, míg további mintegy 30 millió aranykorona oly állami tőkebefektetésekre fordítható, melyek után az állam oly intézmények tőkéjéhez járul hozzá, mely tőkék, megfelelő tőzletvitel mellett, az állami költségvetésnek is előnyére váló jövedelmet fognak szolgáltatni.

Az új pengőérték váltópénzeinek veréséhez az ezüst és más fémek vásárlására szükséges összegeket az újépítési kölcsönből fogják előlegezni.

A Nemzeti Bank érckészlete január folyamán 170 milliórdal csökkent, de csökkent egyúttal a jegyforgalom is úgy, hogy a jegyfedezet január végén 57.2 százalékot tett s tényleg nagyobb volt, mint december végén.

Megemlékezik a pénzügyi főbiztos a Viktóriamalom pénzügyi nehézségeiről is, amelynek szanálását a Nemzeti Bank vezetése alatt sikeresen végrehajtották. A hitelügyi helyzet január folyamán súlyosabbá vált azéknak a tényeknek

következtében, melyek francia frankoknak Magyarországon történt hamisítására vonatkozólag napvilágra kerültek és amelyek Magyarországnak mind bel-, mind külpolitikai helyzetére bizonyos befolyást gyakoroltak. Mindig van az üzleti világnak bizonyos kis része, mely nem ártallja, hogy minden felmerült bajt a saját önző, egyéni céljaira a lehetőségig kihasználjon. Ez a csoport január folyamán rövid ideig éénk tevékenységet fejtett ki és igyekezett megtámadni a pénz stabilitását. A Nemzeti Bank, mely abban a helyzetben volt, hogy idegen fizetési eszközöket napi áron korlátlan mennyiségben kínálhatott eladásra, csakhamar szembeszállt ezekkel az elemekkel, aminek következtében a mozgalom hirtelenül összeomlott és csak az volt az eredménye, hogy azok, akik a magyar pénz megromlására spe-

Pártállás nélkül követelik Lengyelországban az ország felvételét a Népszövetség Tanácsába.

Varsó, február 20. A legkülönbözőbb párt-árgyalati lapok továbbra is egyhangúlag követelik, hogy Lengyelország állandó tagságot kapjon a Népszövetség Tanácsában. A szociálista nézett Robelnik ezt írja: Lengyelország állandó tanács-tagsága logikus következménye a locarno-i egyezmény aláírásának. Mivel a kizárólag államainak már van állandó tanács-tagsága, Lengyelország lenne a locarno-i egyez-

mény aláírói közül az egyedüli állam, amely a tanácsból kimaradna. Nem azért lépnek be a tanácsba, hogy káradjunk Németország ellen, hanem hogy közreműködjünk a béke biztosításáért és megteremtjük Németországgal az egyetértés alapjait. Lengyelország állandó tanács-tagsága előfeltétele annak, hogy az igazi békeszerző politika előrehaladást tegyen. Európa demokráta körének meg kell ezt értenie.

Január folyamán angol bankárok a londoni piacon nagy sikerrel aláírásra bocsátották a Magyar Földhitelintézetnek egymillió font értékű zálogleveleit.

A külkereskedelmi forgalom 1925-ben lényegesen javult. A behozatali többlet mindössze 40.8 millió aranykorondt tett ki, míg pl. 1924-ben 127.8 millió aranykorondt. Jelenösen emelkedett kivitelünk, amennyiben az 1924. évi 575 millió aranykorona értékkel szemben 701.3 millió aranykorona értékű árut vittünk ki 1925-ben.

A terméskilátások kedvezőek.

Január folyamán a bíróságok elé 359 fizetési képtelenségi eset került, amelyből 67 volt a csőd. Ez a legmagasabb szám, amelyet a statisztika eddig feljegyzett.

A népszövetségi kölcsön-számlán rendelkezésre álló egyenleg 149.648,192.16 millió aranykorona.

Négy mérnök kapta meg a tanyai vasut építését.

A város hatósága, mint ismeretes, az országos közszállítási szabályok betartásával pályázatot írt ki a tanyai vasut építésére. A vasutépítésnek ez a része a legjelentékenyebb és legértékesebb munkatömeg, amelynek elnyeréséért természetesen nagy, országos verseny keletkezett. A legnagyobb és legsikeresebb vállalatok adtak ajánlatot a munkára. A zárt ajánlatokat nemrég bontották fel és akkor kiderült, hogy az Országos Központi Hitel-szövetkezet tette a legelőnyösebb ajánlatot, amely szerint körülbelül nyolc és félmilliárd koronáért vállalta volna a vasutvonal kiépítését. Az ajánlatok felbontása után a versenytárgyalási bizottság kiadta az ajánlatokat az összehasonlító számítások elkészítése céljából a mérnöki hivatalnak, amely a meglehetősen nagy munkával most elkészült és jelentést tett róla a tanácsnak.

A tanács szombat délelőtt zárt ülésen fog-

lalkozott a kérdéssel és hosszas tanácskozás után egyhangúlag úgy határozott, hogy egy alkalmi társulatsnak adja ki a munkát. Ennek a társulatsnak az ajánlata közvetlenül az OHA ajánlata után következett. Ebben az alkalmi társulatsban négy ismeretű mérnök vesz részt, három pesi és egy szegedi: Zsigmond Béla, Szentgály Pál, Csicsler Arnold és Acsdóy Aladár.

A társulats ugyanis a földmunkák egységeiből három százalékot engedett a szóbeli tárgyalások során és kötelezettséget vállalt, hogy az ágyazáshoz kizárólag tiszta dunai kavicsot használ, tehát a homok teljesen elmarad és így a felépítmény sokkal tartósabb lesz. A vállalati összeg a három százalékos engedmény következtében körülbelül 9400 millió koronára csökken, a drágább ágyazási anyag alkalmazásával azonban körülbelül vég-eredményként tíz és félmilliárd korona lesz.

Nyolc tisztviselő nyugdíjazására tesz javaslatot a nyugdíjbizottság.

Bokor Pál h. polgármester maga kéri a penziót. — „Előrehaladott korom ellenére is szeretnék dolgozni.”

A városi tisztviselők státuszát szabályozó kormányrendelet végrehajtása foglalkoztatja mostanában az egész városi hivatalos apparátust. A tárgyalások rendszerint zárt ajtók mögött folynak le, mert az általános telfogság szerint a személyes ügyek nem tartoznak részleteikben a nagy nyilvánosság elé, már pedig a rendelet végrehajtása lépten-nyomon személyes vonatkozásokba ütközik. Pénteken a létszámmegállapító bizottság ülésezett a polgármester szobájában és megállapította a városi alkalmazottak új létszámát, amely valamivel kisebb a régi szervezetenél. Szombaton délután a nyugdíjbizottság áll össze, hogy előkészítse a kiszolgált városi tisztviselők nyugdíjazását, délután pedig a szervezőbizottság tárgyalja le az új állások szervezése körül felmerült tennivalókat.

A nyugdíjbizottság ülésén történt valami, ami meglepetés volt, de aminek meg kellett történnie. Az előadó Rack Lipót pénzügyi tanácsnok bejelentette, hogy Bokor Pál polgármesterhelyettes irásában kérte nyugdíjazását. A tanácshoz intézett valóban meghatározó hangú kérése a következő:

A városi nyugdíjszabályzat 71-ik paragrafusának utolsó bekezdése szerint a tényleges szolgálat a tisztviselőkre nézve a 70-ik életév betöltéséig ter-

jedhet. Minthogy életkorom 70-ik évét már betöltöttem, azzal a kérelemmel járulok a tekintetes Tanács elé, hogy nyugdíjaztatásom iránt a legközelebbi rendes közgyűléshez előterjesztést tenni méltóztatnék. Midőn ezt az elhatározásomat a tekintetes Tanács tudomására hozni bátorodom, megragadom az alkalmat, hogy úgy a tekintetes Tanácsnak, mint a város törvényhatósági bizottságának hálás köszönetemet nyilvánítsam azért a személyem iránt megnyilatkozott bizalomért és hathatós támogatásért, amellyel engem hivatalos működésemben negyvenkét éves közszolgálati működésemben elősegíteni méltóztatott. Egyben kijelentem, hogy amennyiben a nemes városnak bármely ügyben és irányban gyakorlati tapasztalatomra netalán szüksége lenne, szolgálataimat a legnagyobb készséggel felajánlom, mivel előrehaladott korom dacára is szeretnék dolgozni és érzek magamban annyi testi és szellemi erőt, amellyel hön szeretett városom javára továbbra is hasznos szolgálatot tehetek. — Szeged, 1926. évi február hó 19-én. Tisztelettel Bokor Pál, polgármesterhelyettes.

Rack Lipót elmondotta ezután, hogy a státuszrendelet értelmében mindazokat a városi tisztviselőket, akik kitöltötték már teljes szolgálati idejüket, tehát teljes fizetéssel vonulhatnak nyugalmába, feltétlenül nyugdíjazni kell. A közgyűlés azonban, ha egyik-másik kiszolgált tisztviselőt továbbra is szolgálatban kívánja tartani,

elmondani a szíven valót. Nagynehezen talált egy jókedvű gazdát, aki szóbaállt vele. Meg is ajánlta a borjút az aranyért, de vele kívánta a dolmányt is.

— A borjuval is velejár a bőre — figurázott az öreggel.

— Ehol van-e — vetette le Tamás a dolmányt az első szóra s ingujjban hajtotta haza a borjucskát a varjuvárbá. Észre se vette, hogy fázik, csak mikor hazaért. Se azt nem látta meg öreg szemével, hogy a nemzeti ur ott várja a halált az ablakban, nagyuri pompába öltözve.

— Eljárt az idő, — kukucskált fel Tamás a napra, aztán valami rossz kendőt kerekítve a vállára, elbánt a borjuval és nekifogott a szakácskodásnak.

Esti harangszóra készen volt a Thurzó tora. Régen érzett pompás ételiszag gözölgött végig a penészes termekben és a töröttlábu asztalon ott terpeszkedtek a rettenetes bogrács. Két gyertya égött kétfelől s az asztal végén könyökre borulva ott zokogott a hajdu. Addig, míg odakint szorgoskodott, erőt tudott venni a fájdalomán. Most, hogy eleget tett a parancsnak, megeredtek a könnyei.

— Lelkem jó nemzeti uram! — zokogta keservesen.

Abban a percben felpattant az ajtó és ott állt előtte a nemzeti ur. Kardosan, kucsmásan, ezüstös mentében, rókamálás köpönyegben és úgy tűzelt a szeme, mint a parázs.

— Uram, teremtem! — ugrott fel Tamás didegelve.

— Bolond kend! — mordult rá a nemzeti ur. — Olyan paprikást főzött, hogy már a szaga is fel-támasztott.

Azzal szépen, gyengéden, ölelésformán ráterítette az öreg ur az öreg szolgára a rókamálás köpönyegét, amely valaha Thurzó nádorispánt melegengette.